

Simon Čadež, Teja Černe*

Analiza produkcije vrhunskega znanja v računovodstvu

Analysis of excellent knowledge production in accounting

POVZETEK ● Glavni trend globalnega raziskovanja je povečevanje produkcije znanja. Najbolj zaželeno je produkcija vrhunskega znanja v obliki objav v najprestižnejših znanstvenih revijah na določenem področju. V študiji analiziramo značilnosti globalne produkcije vrhunskega znanja v računovodstvu. Glavne ugotovitve raziskave so: (1) produkcija vrhunskega znanja je izrazito koncentrirana v državah, v katerih je uradni delež angleščina, (2) računovodska znanost ni globalno integrirana, v ameriških revijah objavljajo skoraj izključno ameriški avtorji, medtem ko je v evropskih revijah poreklo znanja bolj raznoliko, (3) v vzhodni Evropi je produkcija vrhunskega znanja zelo majhna, vodilna v vzhodni Evropi je Slovenija.

Ključne besede ● produkcija znanja, računovodstvo, bibliometrična metoda

SUMMARY ● The main global trend in research is increasing knowledge production. Most desired is production of excellent knowledge in the form of publications in most prestigious scientific journals in a particular field. The study analyses the characteristics of global excellent knowledge production. Main findings are: (1) production of excellent knowledge is highly concentrated in countries where official language is English, (2) accounting science is not globally integrated, American journals publish almost exclusively papers authored by American authors whereas the origin of knowledge in European journals is more diverse, and (3) Eastern Europe is a marginal producer of excellent knowledge with Slovenia taking the lead in the region.

Key words ● knowledge production, accounting, bibliometric method

JEL: I23

* Prof. dr. Simon Čadež, preizk. računovodja, prof. za računovodstvo in revizijo, Univerza v Ljubljani, simon.cadez@ef.uni-lj.si.

Teja Černe, univ. dipl. ekon., računovodja, Sportina, d. d., teja_cerne@yahoo.com.

Samo Jereb*

Javne dajatve in (ne)uporaba načela popolnosti proračuna v praksi¹

Public fees and (non)application of budget universality principle

---

POVZETEK ● Zaradi zmanjševanja proračunskih prihodkov je opredelitev (ne)namenske porabe proračunskih prihodkov pogostejša tema razprav pri nastajanju proračuna kot tudi pri revidiranju porabe proračunskih sredstev. Ker potrebe po proračunskem financiranju presegajo proračunske zmožnosti, je marsikdaj težko zagotoviti namenskost porabe sredstev znotraj proračuna. Zato se vedno pogosteje pojavljajo zakonske ureditve, ki določajo izjeme pri nakazovanju javnih dajatev v proračun ter določajo pripadnost dajatev drugim pravnim osebam. S tem pa se odpira vprašanje, ali take ureditve še izpolnjujejo pogoj ustavnih načel enotnosti in popolnosti proračuna in kdo je sploh lahko upravičenec do prejemanja prihodkov iz naslova javnih dajatev. Zato so v prispevku povzeta stališča tako Ustavnega sodišča RS kot tudi Računskega sodišča RS, saj se predvsem v revizijah Računskega sodišča RS pogosto pojavljajo vprašanja popolnosti proračuna kot ene temeljnih revizijskih predpostavk pri revidiranju države in lokalnih skupnosti. Opozorjeno pa je tudi na nekatere dileme, do katerih se bo treba še opredeliti v prihodnje.

Ključne besede ● javne dajatve, proračunska načela, enotnost proračuna, popolnost proračuna, Ustavno sodišče, Računsko sodišče

SUMMARY ● Due to reduced budget revenue, the definition of (in)eligible use of budget revenue has become an increasingly frequent topic of discussion in the drawing up of the budget and in auditing the use of the budget funds. Since budgetary financing needs exceed the budgetary dimensions, it is often difficult to ensure the eligible use of funds within the budget. This is the reason for the increasing number of regulations which provide for exceptions to the payment of public fees to the budget and determine the fees to belong to other legal persons. A question is thus raised whether such regulations still meet the condition of constitutional principles of budget integrity and universality and, of course, who may actually be the beneficiary to receive the revenue from public fees. To this end, the article summarises the positions of both the Constitutional Court and the Court of Audit in the matter concerned, since notably the audits

---

* Samo Jereb, univ. dipl. ekon, drugi namestnik predsednika, Računsko sodišče Republike Slovenije, samo.jereb@rs-rs.si.

¹ Prispevek izraža stališča avtorja in ne stališča Računskega sodišča Republike Slovenije.

of the Court of Audit often cover questions related to the universality of the budget as one of the fundamental audit assumptions in audits of the state and local communities. Also highlighted are some dilemmas which will still have to be addressed in the future.

Key words ● public fees, budgetary principles, budget integrity, budget universality, the Constitutional Court, the Court of Audit

JEL: H 61

Silva Koritnik Rakela, Mihael Kranjc*

Zunajbilančne evidence in razkritja

Off-balance sheet records and disclosures

POVZETEK ● Zgodovina finančnih škandalov in borznih zlomov se ponavlja. V strokovni literaturi avtorji krivdo za nastalo situacijo pripisujejo tudi neustreznim ali nepopolnim razkritjem v računovodskih izkazih. Uporabnikom računovodskih izkazov morajo biti na voljo vse bistvene informacije, na podlagi katerih se lahko odločajo. Pogojne obveznosti in pogojna sredstva lahko bistveno vplivajo na finančni položaj podjetja, saj ob določenih pogojih lahko postanejo sredstva in obveznosti, ki jih je treba vključiti v bilanco stanja. Zahteve po razkritjih najdemo v posameznih računovodskih standardih in tudi v ZGD-1. V prispevku so obravnavana računovodska pravila (obvezna razkritja) zunajbilančnih postavk. Računovodja je tista strokovna oseba v podjetju, ki mora skrbeti za sistematično zbiranje in evidentiranje podatkov, potrebnih za zunajbilančna razkritja, poslovodstvo pa je odgovorno za vzpostavitev procesov. Pri tem računovodji pomagajo kontrolni sezname, ki opozarjajo na možne okoliščine pri posamezni bilančni kategoriji, o katerih so potrebna razkritja v Prilogi s pojasnili k računovodskim izkazom. Poleg hipotek in danih poroštev, ki sta pogosti obliki zunajbilančnih razkritij, so na zgledih iz slovenske prakse poročanja prikazane še nekatere manj pogoste okoliščine, ki zahtevajo razkritje v letnem poročilu.

Ključne besede ● pogojna sredstva, pogojne obveznosti, zunajbilančne postavke, kontrolni seznam razkritij, letno poročilo

SUMMARY ● The history of financial scandals and stock market crashes recurs. The authors of professional literature attribute the fault for the given situation

*Silva Koritnik Rakela, univ. dipl. ekon., poobl. revizorka, Izobraževalna hiša Cilj, d. o. o, ihc@siol.net.

Mihael Kranjc, mag. posl. ved, preizk. računovodja, preizk. davčnik, Saša, d. o. o., Ljubljana, miha@sasa.si.

also to improper and imperfect disclosures in the financial statements. The users of the financial statements have to be provided with all relevant information on the basis of which they can make decisions. Contingent liabilities and contingent assets may have a significant impact on the financial position of a company, as they may, under certain conditions, become assets and liabilities that are to be included in the balance sheet. The disclosure requirements may be found both in the individual accounting standards and in the Companies Act (ZGD-1). The article deals with the accounting rules (mandatory disclosures) for off balance sheet items. An accountant is the professional person in a company who has to provide for the systematic collection and recording of data required for off-balance sheet disclosures, while the management is responsible for the establishment of processes. The use of disclosure checklists is of help to the accountant, as they point to possible circumstances in individual balance sheet categories that require disclosures in the notes to the financial statements. In addition to mortgages and given guarantees, which are frequent forms of off-balance sheet disclosures, some less frequent circumstances are presented, based on examples and cases taken from Slovene practice, which require disclosure in the annual report.

Key words ● contingent assets, contingent liabilities, off-balance sheet items, disclosure checklist, annual report

JEL: M41

Barbara Mörec*

Pasti pri analizi bilance stanja v današnjem poslovnem okolju

Pitfalls of the Balance Sheet Analysis in the Current Business Environment

POVZETEK ● Trenutna finančna in gospodarska kriza nas je opozorila, da je poleg poslovne uspešnosti, ki jo izmerimo s čistim dobičkom, zelo pomembno tudi, s kakšnimi sredstvi je podjetje ta dobiček doseglo ter kako jih je financiralo. Pomen računovodske analize gibanja sredstev, dolgov in kapitala ter ugotavljanja pravilnosti razmerij med njimi se je povečal, z njim pa tudi pogostost navajanja gibanja različnih kazalnikov, ki so izračunani zgolj na osnovi podatkov iz bilance stanja. Kot kaže prispevek, ima bilanca stanja vrsto omejitev, ki izvirajo tako iz samih računovodskih določil, ki določajo pogoje za pripoznavanje in merjenje sredstev in dolgov v bilanci stanja, kot tudi

---

* Barbara Mörec, univ. dipl. ekon., dr. znanosti s področja poslovođenja in organizacije, preizk. računovod., doc. za računovodstvo in revizijo, Univerza v Ljubljani, Ekonomska fakulteta, barbara.moerec@ef.uni-lj.si.

konkretnih okoliščin, v katerih je podjetje oz. njegovo poslovodstvo. Prikazan je tudi vpliv zaostrenih finančnih razmer na gibanje kategorij bilance stanja in iz njih izračunanih kazalcev povprečnega slovenskega mikropodjetja in povprečnega slovenskega velikega podjetja.

Ključne besede ● računovodska analiza, bilanca stanja, solventnost

SUMMARY ● *The current financial and economic crisis has once again brought forth the importance of understanding that success, measured with net earnings, comes from assets and financing. Increasing relevance of accounting analyses of movement of assets, liabilities and capital, together with finding correct ratios between the three also means increase in listing values and movements of different indicators, derived from balance sheets. As shown in this paper, there are many limitations to the balance sheet, stemming both from accounting standards that define recognition and valuation of assets and liabilities in balance sheets, as well as from circumstances affecting companies and their respective managements. Also shown is the impact of exacerbated financial circumstances on the movements in balance sheet categories and resulting indicators for median micro company and median large company in Slovenia.*

Key words ● financial analysis, balance sheet, solvency

JEL: M 410, M 480, M 400

Dr. Marjan Odar, dr. Slavka Kavčič, dr. Stanko Koželj*

Organiziranost računovodstva v slovenskih podjetjih

Organisation of accounting in Slovene companies

POVZETEK ● *Slovenski inštitut za revizijo je v letu 2011 ponovno opravil raziskavo o razvitosti računovodstva v slovenskih podjetjih. V tej številki objavljamo prvi prispevek, ki se nanaša na organiziranost računovodstva v podjetjih, zajetih v raziskavo. Med izsledki raziskave so predstavljeni osnovni podatki o podjetjih, zajetih v raziskavo, o številu zaposlenecv v računovodstvu in*

* Marjan Odar, dr. poslovodno-organizacijskih znanosti, spec. rev., poobl. rev., direktor Slovenskega inštituta za revizijo, marjan.odar@si-revizija.si.

Slavka Kavčič, dr. ekonomskih znanosti, zaslužna profesorica Univerze v Ljubljani, Ekonomska fakulteta, slavka.kavcic@ef.uni-lj.si.

Stanko Koželj, dr. ekon. znanosti, univ. dipl. ekon., poobl. rev., preizk. računov., predsednik, Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije, stanko.kozelj@zvezarfr.si.

oddelkih, ki so pomembni za delovanje računovodstva o tem, ali podjetja sama računovodijo ali pa računovodi nekdo zunaj podjetja (računovodski servis).

Ključne besede ● računovodenje, organiziranost računovodstva, poslovodno računovodstvo, poslovne funkcije, poslovno okolje, zaposlenci

SUMMARY ● *In 2011, the Slovenian Institute of Auditors again conducted a research on the development of the accounting profession in Slovene companies. In this volume, the first paper on this research is presented, dealing with the organization of the accounting function in companies included in the research. The results provide some basic data on the companies involved, on the number of employees working in accounting departments and in departments that are relevant for the functioning of the accounting, as well as on the performance of the accounting function within the companies or by outsourcing this area to some external accounting firms.*

Key words ● *accounting, organization of accounting, management accounting, business functions, business environment, employees*

JEL: M 41

Marija Tomc Muc*

Računovodska in davčna obravnava popravka napake iz preteklih let

Correction of Material Prior Period Errors in Accounting and Tax Reports

POVZETEK ● *V članku obravnavamo računovodski in davčni vidik popravka napak iz preteklih let, pri čemer smo se osredotočili na praktične primere. Računovodsko napako moramo ločiti od spremembe računovodske ocene ali od spremembe računovodske usmeritve. Če je le mogoče, moramo napako popraviti v računovodskih izkazih tistega obdobja, v katerem se je zgodila, in tako zagotoviti, da so tudi primerljivi računovodski izkazi sestavljeni tako, kot da do napake ne bi prišlo. Na ta način zagotovimo tudi spoštovanje računovodske predpostavke strogega upoštevanja nastanka poslovnega dogodka in učinke napake popravimo takrat, ko je napačno obravnavan poslovni dogodek vplival tudi na druge računovodske kategorije. Pri*

---

* Marija Tomc Muc, univ. dipl. ekon., preizk. računovodkinja in preizk. davčnica, direktorica Biro Bonus, d. o. o., Leskoškova 9e, Ljubljana, marija.tomc.muc@biro-bonus.si.

odpravljanju davčnih učinkov napak pa moramo slediti predpisom v materialni in postopkovni davčni zakonodaji.

Ključne besede ● napaka iz preteklih let, sprememba računovodske ocene, davek od dohodkov pravnih oseb, računovodski izkazi, davek na dodano vrednost

SUMMARY ● *Errors result from the misapplication of policies or the misinterpretation of facts and circumstances existing at the reporting date. An accounting error is to differentiate from a change in accounting estimate or a change in accounting policy. The correction of a material prior period error shall be made retrospectively in the first set of financial statements by restating the comparative amounts for the prior period in which the error occurred, unless this is impracticable. In this way, the accounting assumption of the occurrence of business event is observed and error effects are corrected at the time when they had impact on other accounting categories. Tax reports should be corrected pursuant to the tax material and process law.*

Key words ● *prior period error, change in accounting estimate, corporate income tax, financial statements, value added tax*

JEL: M 41

Renato Vrenčur*

Uveljavljanje stvarnopравnih zahtevkov v postopkih zaradi insolventnosti

Enforcement Property Law Claims in Insolvency Proceedings

POVZETEK ● *Poslovna praksa zahteva uporabo različnih instrumentov zavarovanj obveznosti. S tem se okrepi upnikov položaj v primeru neplačovitosti dolžnika, še zlasti pri stečaju ali izvršbi. Izbira ustreznega zavarovanja je še toliko pomembnejša v obdobju recesije, ko se gospodarski subjekti spopadajo s kronično nelikvidnostjo ter insolventnostjo.*

Ključne besede ● *stvarno pravo, prenos lastninske pravice v zavarovanje, pridržek lastninske pravice, odstop terjatve v zavarovanje, učinki akcesornosti, hipoteka, poroštvo, dolg, terjatev, nepremičnine, insolventnost*

SUMMARY ● *The application of various instruments of collateral is required in business practice to strengthen the position of creditors in the event of default*

* Renato Vrenčur, dr. pravnih znanosti, izr. prof. na Pravni fakulteti Univerze v Mariboru, renato.vrencur@um.si.

by debtors, and in particular in bankruptcy or execution. Choosing the appropriate collateral is even more important during a recession period, when businesses suffer from a chronic lack of liquidity and insolvency.

Key words ● *property law, ownership by way of security, retention of title, assignment by way of security, effects of accessoriness, mortgage, surety bond, debt, claim, immovables, insolvency*

JEL: K 11